

EL CALVARI DEL POBLE PALESTÍ A PARTIR DE LA DECLARACIÓ BALFOUR (1917)

Dominique Vidal

Redactor en Cap de *Le Monde Diplomatique*

Ponència transcrita

Mai la situació no ha estat tan greu a Israel i a Palestina, des de 1967 i fins i tot des de l'any 48. Les opinions comencen a ser-ne conscients però els dirigents no es mouen. El president americà, Bush, demana prudència al seu aliat israelià però no fa pressió realment perquè s'acabi la matança. La major part dels israelians ja no té confiança en el seu govern, però Shimon Pérez i els seus amics laboristes continuen servint de garantia nacional i internacional al bany de sang. El general Ariel Sharon sempre intenta assolir els objectius. Els objectius que s'han fixat, els de la dreta i l'extrema dreta israelí, és liquidar l'autoritat palestina, reocupar, al menys en part, Cisjordània i, al mateix temps, enterrar els acords d'Oslo. Aquest darrer rebrot tràgic s'inscriu en un conflicte que és llarg i que fa més d'un segle que dura.

Resumir un segle de conflicte en una hora, evidentment, no és un objectiu raonable. Així doncs, he decidit limitar-me a divuit dates clau d'aquesta història.

1) 2 DE NOVEMBRE DE 1917: LA DECLARACIÓ BALFOUR

Theodor Herzl havia reunit l'any 1897 el primer congrés sionista que tenia com a fita "*obtenir pel poble jueu una llar públicament reconeguda i garantida jurídicament*". A Palestina. Herzl va buscar tota la seva vida ajuts internacionals. Va parlar amb el sultà turc, els ministres del tsar, el kàiser alemany, però la seva preferència anava a la Gran Bretanya i el 1904 va declarar: "*Amb Anglaterra com a punt de partida, podem estar segurs que la idea sionista anirà més endavant i més amunt que mai*".

Però Herzl va morir el 1907 sense haver obtingut l'ajut dels britànics i el seu successor Haïm Weizmann ho va dir així al cap de deu anys. El 2 d'abril del 1917, el secretari del Foreign Office, lord Balfour, va declarar: "*El govern britànic veu favorablement l'establiment a la Palestina d'una llar pel poble jueu i farà tots els seus esforços per tal de facilitar la realització d'aquest objectiu, donat que no es farà res que pugui vulnerar els drets civils i religiosos dels col·lectius no jueus que existeixen a la Palestina o els drets o els estatuts polítics dels que gaudeixen els jueus als altres països*".

La Declaració Balfour contradiu altres compromisos de Gran Bretanya. Primer, la promesa feta el 1916 al sherif Hussein com a Ibn Saoud, a canvi de la participació àrab a la guerra contra els turcs: "*reconèixer i sostenir la independència dels àrabs*". Després, els acords presos el mateix any amb els francesos, anomenats acords Sykes-Picot que parteixen entre els dos països el gran regne que se suposava que es destinaria als àrabs i internacionalitzen Palestina sense preveure cap llar jueva.

Arthur Koestler va resumir aquesta situació amb aquesta frase: “*Una nació ha promés solemnement a una segona nació el territori d’una tercera*”. Londres compta amb el moviment sionista per reforçar el camp aliat contra Alemanya en la Segona Guerra mundial, per assegurar-se després de la guerra el dominar el Pròxim Orient. De fet, Palestina, internacionalitzada per Sykes-Picot esdevé el 1920 un mandat britànic. I Palestina és l’encreuament estratègic de les rutes d’Orient i la protecció del canal de Suez.

Les esperances sionistes no estan decebudes: els alts comissaris britànics successius cobriran la creació d’un embrió d’estat jueu. Entre 1917 i 1948 els jueus passen del 10 al 30 % de la població de Palestina. La superfície agrícola que conreen es multiplica per tres, el nombre de colònies per 10, el seu índex de producció industrial per 50. L’arribada de Hitler al poder reforça considerablement l’arribada d’immigrants i de capitals. L’organització sionista signa amb aquest objectiu, ja el 1933, un acord anomenat *Haavara* amb les autoritats nazis.

2) 17 DE MAIG DE 1939: LLIBRE BLANC BRITÀNIC

Si el càlcul ha estat bo per la banda sionista ja no ho va ser tant per Londres que va subestimar la resistència dels àrabs. El descontent, contra la traïció dels britànics a les promeses fetes als àrabs (ja el 1917), augmenta entre les dues guerres mundials a mesura que es va construint la llar nacional jueva, violant amplement les clàusules del mandat que havien de protegir les poblacions no jueves que eren majoritàries.

D’aquí, doncs, revoltes cada cop més massives i cada cop més violentes. Cada vegada seguides per una comissió d’enquesta i per un Llibre Blanc britànic. Gran Bretanya es preocupa que no disminueixi el seu poder a Palestina i a la regió de l’Orient Mitjà. Els primers incidents greus es produeixen el maig del 1921. Després hi ha un primer Llibre Blanc el 1922. Incident més greu el 29 i un altre Llibre Blanc el 1930. El 36 hi ha una veritable vaga insurreccional que dura gairebé tres anys. Després d’haver-la reprimida salvatgement amb l’ajut de les organitzacions jueves, Londres intenta treure lliçons polítiques dels esdeveniments però fracassa.

La comissió d’enquesta dirigida per lord Peel proposa el 1937, ja, una divisió de Palestina però s’enfronta al rebuig de totes les parts. Així doncs, el 17 de maig de 1939, el Llibre Blanc preveu mesures draconianes:

- Limitació de la immigració jueva a 75.000 persones durant 5 anys. Després, això serà sotmès al consentiment àrab.
- Prohibició de compra de terres pel moviment sionista en la major part del país i reducció dràstica en els altres llocs.
- Palestina, que ha de ser independent en 10 anys, està segura de ser majoritàriament àrab.

Aleshores, per què aquest canvi? Perquè l’interès superior de Gran Bretanya està en joc: el conflicte entre jueus i àrabs a Palestina assoleix un nivell tan alt que els dirigents àrabs dels països veïns amenacen Londres de canviar les seves aliances. I la pressió és molt eficaç. Així, Londres i París es preocupen de la força cada cop més activa de l’Alemanya hitleriana.

D'aquí la ruptura entre Londres i el moviment sionista. El Llibre Blanc, del que acabo de resumir l'essencial, s'aplicarà fins la retirada britànica, el 14 de maig del 48. I l'aliat d'ahir, el moviment sionista, anirà fins a l'acció terrorista per obligar Gran Bretanya a abandonar en un primer temps aquesta política i en un segon temps el seu mandat en sí.

3) EL 29 DE NOVEMBRE DE 1947: EL PLA DE DIVISIÓ DE L'ONU

La Segona Guerra mundial és el veritable punt important del conflicte israelià-palestí. Fins aleshores, l'idea sionista era minoritària entre les comunitats jueves, amplament integrades en el seu país. Però el genocidi, la Shoah, ho canvia tot:

- Concretament, centenars de milers de jueus supervivents no poden o no volen tornar al seu país d'origen i se'ls nega la immigració que volien cap als Estats Units. El moviment sionista organitza la immigració "il·legal" d'aquests jueus cap a Palestina.
- Però, sobretot, ideològicament, l'extermini de 6 milions de jueus dóna una legitimació tràgica al combat per l'Estat Jueu, sobretot a la vista de les consciències occidentals que tenien un sentiment justificat de culpabilitat. A partir del congrès de Biltmore, el 1942 que fixa per primera vegada l'objectiu d'un Estat jueu, David Ben Gurion, que és aleshores dirigent de l'organització sionista i futur primer ministre d'Israel, diu: *"Qui vol i pot garantir que el que ens ha succeït a Europa no es reproduirà? (...) Només hi ha una salvaguarda: una pàtria i un Estat"*. Imaginem la força d'aquest argument el 1945, tres anys més tard després d'haver descobert el que havia estat el genocidi.

Ara bé, al mateix temps, l'opinió occidental ho ignora tot dels palestins. Aquests no fan gran cosa per fer-se entendre. Els dirigents àrabs palestins, amb el gran mufti al davant (recordem que torna de Berlín, on va estar supervisant durant la guerra dues divisions SS musulmanes), boicotegen les comissions d'enquesta internacionals, primer la de la UNSCOP de Nacions Unides que està a Palestina durant l'estiu de 1947.

Londres passarà la pilota, sota les pressions conjugades del moviment sionista i de la Casa Blanca, molt sensible a aquestes argumentacions, sense oblidar una opinió britànica que vol sortir d'aquest marasme palestí. Les dues altres grans potències que són la Unió Soviètica i els Estats Units, aconsellen la partició amb la voluntat d'utilitzar Palestina com a una palanca per acabar amb la dominació britànica del Pròxim Orient. No ens hem de sorprendre, doncs, en aquestes condicions, si el 29 de novembre del 47 l'Assemblea General de les Nacions Unides, amb majoria de les dues terceres parts, adopta la resolució 181. Ofereix un estat jueu amb 56% del territori de Palestina, i aleshores els jueus només representen un 32% de la població i posseeixen un 7% de les terres; un estat àrab amb un 44% del territori; i un règim de tutela internacional per Betlem i Jerusalem.

La guerra civil comença immediatament i sis mesos més tard les forces jueves, armades per Praga, han agafat gairebé totes les ciutats i pobles àrabs i han foragitat més de 400.000 palestins. El pla de partició està mort, mort i enterrat quan Israel proclama la seva independència.

4) 14 DE MAIG DE 1948: DECLARACIÓ D'INDEPENDÈNCIA D'ISRAEL

És aquí un gran moment important del conflicte per la banda israelí, perquè el text de la declaració oblida deliberadament que les Nacions Unides han previst un segon estat a Palestina i cito el text: "*En virtut del dret natural i històric del poble jueu i de la resolució de les Nacions Unides proclamem per aquest acte la creació de l'estat jueu de Palestina que s'anomenarà Israel*". Contràriament als costums, les fronteres d'aquest nou estat no queden definides en aquesta declaració d'independència. Així doncs, està clar, que els dirigents sionistes volen l'Estat jueu el més gran possible i el més homogeni possible pel que fa a la població.

Per la banda àrab també és important perquè la independència d'Israel és seguida immediatament per la intervenció dels exèrcits dels estats veïns oficialment per impedir el naixement de l'Estat jueu però, en realitat, el rei Abdalà de Jordània vol prendre el territori previst per l'Estat àrab i els altres països àrabs volen impedir-ho. Ningú, i repeteixo, cap, cap no vol el naixement d'un estat palestí àrab independent.

Entre el 15 de maig del 48, entrada de les tropes àrabs a Palestina, i el 10 de març del 49, data de la darrera operació en la presa d'Umm Rashrash, la futura Eilat, una alternança de combats i treves que acaba pels palestins amb la Nekba, la catàstrofe. Israel ha augmentat una tercera part la superfície prevista per les Nacions Unides per l'estat jueu. Es reparteix l'estat àrab a Transjordània, que annexa Cisjordània, i Egipte que imposa la seva tutela a Gaza. I 800.000 palestins han començat a exilar-se.

Durant temps aquesta guerra va ser contada pels vencedors. El relat israelí ha dominat. Tot ha canviat des dels anys 80 amb l'aparició dels nous historiadors israelís que van trobant als arxius coses que els posen d'acord amb els historiadors àrabs i trastocar tres mites fonamentals:

- El primer és l'amenaça mortal que pesava sobre Israel a l'època, contràriament a la imatge d'un dèbil Estat jueu, a penes nascut i ja enfrontat als exèrcits d'un món àrab potent. Els nous historiadors estableixen la superioritat creixent de les forces israelianes en efectius, en armament, en entrenament, en coordinació i en motivació. Amb una sola excepció, potser, que és el període curt del 15 de maig a l'11 de juny de 1948. A més, l'acord tàcit passat per Golda Meir per la part jueva amb el rei Abdalà el 17 de novembre de 1947, transtornava la situació estratègica. La legió àrab, únic exèrcit àrab digne d'aquest nom, es comprometia a no anar més enllà de les fronteres del territori jueu i, en canvi, tenir la possibilitat d'annexionar el que estava previst per l'Estat àrab. El rei Abdalà respecta la promesa i, de fet, al final de la guerra, no és el pla de partició del novembre del 47 de l'ONU que s'aplicarà, sinó la partició del 17 de novembre del 1947 entre Golda Meir i el rei Abdalà.
- El segon mite es refereix a l'èxode dels palestins. Segons la tesi tradicional aquests van fugir escoltant la crida dels dirigents palestins i àrabs. Ara bé, els nous historiadors israelians no han trobat en els arxius gaire, cap crida ni per escrit ni per ràdio. En canvi, nombrosos documents diuen, parlen, sino d'un pla d'expulsió global signat per Ben Gourion, en tot cas de pràctiques d'expulsió generalitzades sobretot després d'unes massacres com la de Deir Yassin. El primer balanç que van fer els serveis d'informació de l'Hagana, l'exèrcit jueu, el 30 de juny de 1948, es refereix al primer període, el període judeo-palestí de la guerra abans de l'entrada de les tropes àrabs. Considera que un 73% dels 391.000 partides dels palestins varen ser directament provocades pels israelians.

Durant el segon període, la part àrab-israeliana de la guerra, la voluntat d'expulsió ja no deixa cap dubte. El símbol és l'operació de Lydda i de Ramlah, d'on el 12 de juliol de 1948, 70.000 civils són evaquats militarment. Setanta mil és gairebé un 10% de la totalitat dels palestins expulsats conduïts per Itzhak Rabin i amb l'autorització del primer ministre Ben Gourion.

- El tercer mite es refereix a la voluntat de pau d'Israel durant les negociacions consecutives després d'aquesta guerra, el 1949. En una primera fase, és cert, Tel Aviv fa acte d'obertura i el 12 de maig del 49, la seva delegació ratifica, amb la dels estats àrabs, un protocol que reafirma, a la vegada, el pla de partició de les Nacions Unides i el dret de retorn dels refugiats palestins. I aquí faig un parèntesi i salto uns 40 anys: quan els dirigents israelians avui diuen que mai no han reconegut el dret al retorn dels refugiats palestins és un oblit molt sospitós perquè aquest 12 de maig del 49 varen aprovar la resolució de l'Assemblea General de les Nacions Unides que, precisament, havia previst el dret de retorn dels refugiats palestins. Aquest mateix 12 de maig del 49, el mateix dia, l'estat d'Israel esdevé membre de la ONU. Aleshores, Walter Eytan, que era codirector general del Ministeri d'Afers Exteriors, planteja: *"El meu principal objectiu era començar a destruir el protocol del 12 de maig que havíem estat obligats a signar en el marc de la nostra lluita per ser admesos a les Nacions Unides"*. De fet, la conferència de Lausanne acabarà amb un impàs perquè Israel s'oposa a tot retorn dels refugiats palestins, i també s'oposa a la creació d'un estat àrab-palestí. I l'anomenada llei sobre les *"propietats abandonades"* (abandonat no vol dir que els ocupants els van abandonar, pot voler dir que se'ls ha foragitat) permet a Israel apropiarse dels béns dels refugiats. Segons un informe oficial governamental, el jove estat d'Israel va recuperar d'aquesta manera 300 mil hectàrees de terres i més de 400 ciutats i pobles àrabs desapareixen o esdevenen jueus.

Tot això succeeix com si els fundadors de l'estat d'Israel haguessin cregut poder esborrar el poble palestí. I els quinze anys següents sembla que els donin raó, als que sommen una assimilació dels palestins en els països àrabs, però donat que no hi ha cap organització representativa, fins i tot, desapareixen de l'escena política. L'aparició de l'Organització per l'Alliberament de Palestina (OAP) canviarà profundament les coses.

5) 30 DE MAIG DE 1964: CREACIÓ DE L'OAP

El naixement de l'OAP, sota direcció egípcia, és el resultat d'una decisió de la Lliga Àrab, però expressa la necessitat per als règims àrabs de tenir en compte la realitat nova palestina. En primer lloc, la formació a l'exili d'una elit de molt alt nivell cultural i polític.

Molt més que Ahmed Choukeyri, que Nasser va posar al cap de l'OAP, la nova generació palestina està simbolitzada per Yasser Arafat, jove enginyer, aleshores més radical i més independent dels països àrabs, president de la Unió dels Estudiants Palestins entre 1952-1956, ha creat amb els seus amics, a Kuwait, el 1959, el seu moviment Al Fatah.

Al cap de 10 anys Al Fatah esdevindrà el principal corrent de l'OAP i en prendrà la direcció. Aquest esdeveniment marca la victòria d'una estratègia de lluita popular armada. Però aquesta línia de lluita armada que ha permès a Arafat i a les organitzacions de Fedaiin de prendre el poder en el si de l'OAP, es trobarà confrontada, a esdeveniments en els quals l'OAP està entrenada, sovint contra la seva voluntat, primer a Jordània i després a Líban, i que l'obligaran a adaptar la seva orientació. Sense entrar en detalls, podríem resumir, qualificant el llarg debat

intern en el si de l'OAP, com una lluita mig realista. En un primer moment, després de les desfetes a Jordània, l'OAP, sota l'organització Setembre Negre, es llença a una estratègia terrorista. En un segon moment, després de la guerra d'octubre de 1973, l'OAP acumula diversos èxits que acabaran amb els atemptats i reforçaran el corrent polític. És el reconeixement de l'OAP "*com a únic representant del poble palestí*" per la cimera àrab de Rabat, el 1973 i sobretot la invitació llançada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 1977 a Arafat, que ve a parlar, per primera vegada, davant de tota la comunitat internacional. I en un tercer temps assistim a una evolució accelerada de l'OAP anirà des de la "*Palestina laica i democràtica*", que implica la destrucció de l'estat d'Israel, a la construcció d'un estat "*sobre tota la part alliberada de Palestina*", que admet, de fet, l'existència de l'estat d'Israel, malgrat el rebuig constituït pel Front Popular d'Alliberament de Palestina, el Front Democràtic d'Alliberament de Palestina i algunes altres organitzacions. L'objectiu d'una coexistència entre dos estats, l'estat d'Israel i un estat Palestí, s'imposarà progressivament entre 1974 i 1977. Però tornem enrere per parlar d'un gran gir del conflicte del Pròxim Orient.

6) 1967: ISRAEL OCUPA CISJORDÀNIA I GAZA

La tercera guerra àrab-israelí, anomenada Guerra dels Sis Dies, és una etapa decisiva perquè fins l'any 1967, Israel tan sols ocupa una mica més que el territori previst per l'ONU per a ells. El 1947, però, la resta de la Palestina està encara en mans àrabs. Ara bé, Jordània i Egipte no han aprofitat mai aquesta situació per crear un estat palestí. El 12 de juny de 1967 aquesta situació està caducada, obsoleta. L'estat jueu acaba d'agafar Cisjordània i la Franja de Gaza i ocupa, doncs, la totalitat de Palestina i és l'únic que té les claus del problema palestí. Al començament, el govern i els diplomàtics israelians presenten aquests territoris, que acaben d'ocupar, com una carta que estarien disposats a jugar en la negociació, conforme a la resolució 242 que el Consell de Seguretat adopta el 22 de novembre del 67. En el fons, es tracta d'intercanviar Cisjordània i la franja de Gaza contra la pau. Però aquesta afirmació no la podem verificar perquè els estats àrabs reunits aleshores a Khartoum rebutgen tota negociació amb Israel. Però al mateix temps, Israel annexiona ja, el juliol de 1967, Jerusalem Est i proclama la ciutat "*reunificada*" la seva capital. Aquesta decisió, com la de 1949 sobre Jerusalem Oest -que feia de Jerusalem Oest la capital d'Israel- viola totes les resolucions de l'ONU, tant si es tracta del pla de partició del 1947, resolució 181 que preveia "*corpus separatum*", o dels textos dels armistícis de 1949 o de la resolució del 19 de desembre de 1949 de l'ONU que internacionalitzava Jerusalem.

Però el pitjor és que la voluntat de colonització dels territoris ocupats s'afirma ja en aquest moment. A partir del juliol de 1967 s'estableixen unes primeres colònies i el viceprimer ministre israelià, Allon, presenta un pla que porta el seu nom i que preveu l'annexió gairebé d'una tercera part de Cisjordània i la multiplicació de colònies anomenades de seguretat, en particular a la vall del Jordà. Al cap de deu anys el nombre de colons només és de 5.000 per tota Cisjordània, quan, com sabeu, avui hi ha més de 200.000 colons.

L'ocupació dels territoris per Israel torna a ser el centre del combat palestí i aquesta tendència la veiem subratllada positivament per l'augment de la potència, de la resistència a l'interior de la insurrecció de 1981 fins a l'Intifada que comença el 1987 i té una contrapartida negativa que són els fracassos de l'OAP a Jordània i al Líban. I aleshores passem a les dues properes dates.

7) 16 DE SETEMBRE DE 1970: "SETEMBRE NEGRE"

Després de la Guerra dels Sis Dies, l'OAP va considerar Jordània com la seva rereguarda número u per la lluita armada contra Israel. Aquesta estratègia planteja greus problemes al règim hachemita, a curt termini, perquè el país pateix durament les represàlies israelianes després de les operacions de fedayins contra Israel, i a més llarg termini, perquè el desenvolupament d'un contrapoder palestí va en contra de l'autoritat del rei Hussein i entorpeix les alternatives de solucions. Però l'essencial és més greu. El petit rei sap que el seu tron és molt fràgil perquè la gran majoria de la població de Jordània en realitat és palestina. Hussein vol recuperar Cisjordània, signant per això un acord amb Israel, per tal de reunificar les dues riberes del Jordà, com el seu avi Abdallah ho havia fet. I té por de la temptació de transformar Jordània en Estat palestí. Temptació que també comparteix la dreta israeliana i les organitzacions més radicals de l'OAP.

I aquestes últimes, aleshores, prenen la iniciativa de la crisi de 1970 a Jordània. Per a elles "*la ruta de Jerusalem passa per Amman*", és a dir, cal que l'OAP prengui el poder a Jordània. En aquest context, el 7 de setembre de 1970, es produeix el segrestament de tres avions occidentals pels homes de George Habache del Front Popular i els tres avions esclaten sobre Zarka. El rei Hussein entén que l'ocasió és única per llençar el seu exercit contra els fedayins, el 16 de setembre.

Durant un temps l'aviació siriana amenaça d'intervenir al costat de l'OLP, però Israel, per la seva banda, també amenaça d'intervenir i els Estats Units, amb Henry Kissinger que és secretari d'Estat, també amenaça cobrir la intervenció israeliana. Així doncs, Hafez Al-Assad, que era ministre de defensa, es nega a donar cobertura aèria als siris que han entrat a Jordània per ajudar els palestins. Els palestins estan derrotats per l'exèrcit hachemita i els combats que acaben el 27 de setembre, fan milers i milers de víctimes. A la vegada, Gamal Abdel Nasser, president egipci, mor d'un atac de cor després d'haver obtingut un alto al foc entre Jordània i l'OAP.

És Setembre Negre: massacres massives, no solament fedayin, però de la població civil i camps palestins. Un any més tard, l'OAP és expulsada de Jordània.

8) 13 D'ABRIL DE 1975: COMENÇAMENT DE LA GUERRA CIVIL AL LÍBAN

El parany libanès es tancarà sobre l'OAP segons el mateix esquema que el parany jordà. Després de la seva expulsió de Jordània, Líban esdevé l'única rereguarda pròxima a Israel per l'OAP. Les operacions de comandos palestins contra l'Estat jueu donen lloc a represàlies i la població libanesa també n'és víctima. Els dirigents libanesos estan cada cop més preocupats en veure que els palestins formen un Estat dins el seu Estat, amb els seus camps de refugiats, milícies, quasi ministeris, serveis d'ajut social, etc.

I aquesta presència palestina, legalitzada pels acords d' El Caire el novembre de 1969 es viu malament perquè trastorna l'equilibri precari del Líban que té un sistema econòmic, social, polític i institucional, heretat del mandat francès i basat en l'hegemonia dels cristians maronites i en la seva aliança amb l'èlit sunnita que és la dominant entre els musulmans. Ara bé, l'evolució demogràfica ha forjat una majoria musulmana i ja no cristiana, i entre els musulmans, xiïtes i no sunnites. Així doncs, és tota la construcció libanesa, heretada del Pacte Nacional de 1943, que s'hauria de reformar per tenir en compte les realitats. Però l'èlit maronita no està

disposada a renunciar als seus avantatges econòmics i polítics, i en lloc de negociar la transformació del sistema vol conservar els seus privilegis encara que corri el risc d'enfrontar-se a les forces reformadores reagrupades en el si del Moviment Nacional.

Per una altra banda, el Moviment Nacional intenta crear la relació de forces més favorable possible, enfront de les velles élits, per a obtenir la laïcitat de l'Estat, és a dir, ho fa perquè els fedayins puguin participar en la batalla. La direcció de l'OAP és conscient del perill, els textos ens ho mostren, el Front Popular (FPLP) i el Front Democràtic (FDLP), que ja han comès altres errors, s'hi llencen de cap. El resultat és que els Falangistes recorren a Síria, que intervé l'1 de juny de 1976 i que venç el Moviment Nacional i els palestins. Al cap de 26 anys les tropes de Damasc encara hi són. Pendent restarà d'analitzar la guerra civil libanesa.

Un autobús palestí és atacat a Aïn Al Remmaneh, el 13 d'abril de 1975, és el començament de 15 anys de combats on els palestins són les primeres víctimes des de la matança de Tall Al Zaatar, l'estiu de 1976 per anar fins la matança de Sabra i Chatila el 1982 per les milícies cristianes, amb el consentiment d'Ariel Sharon.

9) 17 MAIG DE 1977: LA VICTÒRIA DEL LIKUD A ISRAEL

A vegades tenim la temptació, i no només en el Pròxim Orient, de considerar la dreta i l'esquerra com el mateix. Com totes les fórmules simplistes, aquesta fórmula no ajuda a entendre. Així doncs, la victòria de la dreta i de l'extrema dreta del 1977, per primera vegada en la història d'Israel, marca una data terrible pels palestins.

El partit laborista era l'hereu i continua sent l'hereu de la línia nacionalista de Ben Gurion i a partir de 67 ha assumit l'ocupació i la colonització. Però Menahem Begin, després de la victòria del Likud a les eleccions legislatives del 17 de maig de 1977 radicalitza absolutament la política del govern. Intensifica la colonització en tots els territoris ocupats i no només en les zones anomenades de seguretat. Quan Rabin arriba al poder, al cap de 15 anys, envia 110.000 colons a Cisjordània, 120.000 a Jerusalem-Est, 4.000 a Gaza i 12.000 al Golan. Això és l'obra del Likud. El cap del Likud multiplica les operacions militars o repressives contra la resistència palestina, des de la primera intervenció massiva, al sud del Líban el 1978, fins a la invasió de tot el Líban el 1982, passant per la repressió violenta de la insurrecció dels territoris ocupats el maig de 1981. Per què el projecte de Begin va més enllà del projecte dels seus predecessors laboristes? Ell afirma clarament la voluntat de realitzar Eretz Israel, que és el Gran Israel. El govern del Likud és molt preocupant perquè sap conjugar una gran fermesa pel que fa als principis i una gran flexibilitat pel que fa a la tàctica. Ja ho veurem a partir de 1977 amb les negociacions entre Israel i Egipte sota la direcció dels Estats Units a Camp David.

10) 17 DE SETEMBRE DE 1978: ELS ACORDS DE CAMP DAVID

El 19 de novembre de 1977 Anuar el Sadat havia efectuat una visita sorpresa a Jerusalem. Ell pensava que havia tingut una victòria psicològica suficient durant els primers dies de la guerra de Kippour, l'octubre de 1973 i pensava que podia buscar, amb Israel, la pau que el seu país necessitava.

En una època, una mica desestabilitzada, Begin explota a fons el desig de Sadat i de Carter d'arribar a un acord ràpid. Donat que sap que les qüestions de parar la colonització, de la

retirada de Cisjordània i de Gaza i l'autodeterminació dels palestins és el més difícil per a ell, ell focalitza la negociació sobre el que no planteja problemes teòrics: la retirada d'Israel del Sinaí i la normalització de les relacions egipcio-israelianes. D'aquesta manera obté, per un cop de geni estratègic la dissociació dels dos dossiers: el document de Camp David del 17 de setembre de 1978, comprèn dos acords marcs i no un. El primer es refereix a la conclusió, a la signatura de la pau entre Egipte i Israel, que donarà lloc a un tractat de pau el 26 de març de 1979 i Egipte recupera el Sinaí el 25 d'abril de 1982. Hi ha un temps per continuar fent pressió durant quatre anys.

El segon text de Camp David està dedicat als palestins. Israel, és cert, ha hagut d'acceptar la resolució 242 però en el marc d'un procés que no anirà enlloc perquè Egipte intenta, sense èxit, que Jordània i l'OAP participin en una negociació que no es farà mai. Així, doncs, Begin ha obtingut, a canvi del Sinaí que és secundari per a Israel, quelcom que és essencial per a ell, que és una pau separada que elimina el risc de guerra en diversos fronts. I la prova és que un mes i mig després de la normalització egipcio-israeliana, del 25 d'abril de 1982, Tsahal, l'exercit israelià, envaeix el Líban.

11) 6 DE JUNY DE 1982 : INVASIÓ DEL LÍBAN PER ISRAEL

El nom oficial de l'operació, molt poètic, molt lluny de la realitat, és "*Pau a Galilea*" però la ficció d'una intervenció limitada a 40 km al nord de la frontera entre el Líban i Israel, per assegurar la seguretat de les poblacions del nord d'Israel, no aguanta gaire temps. Sota l'ordre del ministre de defensa Ariel Sharon, el Tsahal va fins a Beirut. Però, contràriament a les esperances de Sharon, l'operació s'estanca. L'assalt de Beirut dura més de dos mesos i els fedayin ja han embarcat sota la protecció de la flota multinacional en vaixells francesos el 30 d'agost quan els israelians penetren a la capital libanesa el 15 de setembre. L'endemà comencen les massacres dels camps de Sabra i Chatila. Per a l'estat jueu, l'aventura libanesa es transforma en una mortaldat terrible, humanament costosa i desastrosa políticament. Compararem-ne els objectius i els resultats:

- Sharon volia instaurar al Líban un govern fort de direcció cristiana capaç de treure el país de la guerra civil i de signar una pau durable amb Israel. Ara bé, l'acord israelo-libanès del 17 de maig de 1983 no durarà més que el poder d'Amine Gemayel, és a dir, molt poc.
- Sharon volia "*Destruir totalment i per sempre els terroristes de l'OAP*". Com veiem, no ha canviat. Té una gran continuïtat. L'OAP ha perdut molts combatents, efectivament, ja que no té el quasi-Estat que tenia al Líban i ja no té la seva base prop de les forces palestines, però malgrat tot, no ha estat destruïda i, al cap de tres anys, Israel acaba replegant-se en la franja anomenada de seguretat amb pèrdues considerables: centenars de morts, milers de ferits, milers de dòlars gastats, sense comptar la degradació sensible de la imatge de l'Estat jueu a l'estranger.

Pels palestins, en tot cas, la lliçó és clara; no guanyaran el combat per l'autodeterminació fora de la mateixa Palestina i no és per casualitat si al cap de dos anys, després del replegament d'Israel, comença la primera Intifada en els territoris ocupats.

12) 7 DE DESEMBRE DE 1987: COMENÇA LA PRIMERA INTIFADA

Tot comença a Gaza, el 7 de desembre de 1987. Un accident de trànsit entre un vehicle militar israelià i un taxi col·lectiu palestí. Hi ha dos ocupants morts i això és el que comença el conflicte. Durarà tres anys, malgrat una repressió brutal, però que no ho és tant com la que tenim actualment.

La Intifada representa el salt qualitatiu més important de la història del moviment palestí. És un moviment popular massiu, no armat, de llarga durada i els seus efectes repercutiran en tota l'escena internacional. Primer influirà l'opinió israeliana que ha entès que l'*statu quo* no pot durar i que viu una lenta bipolarització. Una fracció minoritària, encara que sigui sorollosa, prefereix l'annexió dels territoris i fins i tot la transferència, que és un eufemisme, per no dir expulsió dels seus habitants, però busca la pau i un compromís. Un altre efecte de la Intifada, a Jordània, és que el rei Hussein ha de renunciar al somni de recuperar Cisjordània i efectivament, anuncia i trenca els lligams que uneixen el seu regne a Cisjordània. Al mateix temps, l'OLP es troba transformada, per la decisió de Jordània i per la Intifada, en interlocutor indiscutible a escala regional i internacional. I finalment, els efectes de la Intifada sobre l'opinió internacional que està sorpresa per l'espectacle d'un exèrcit potent que reprimeix durament els joves que només llencen pedres. Aquest espectacle fa canviar l'opinió mundial.

13) 15 DE NOVEMBRE DE 1988: L'OAP RECONEIX ISRAEL

Un any després del començament de la Intifada, el novembre de 1988, el Consell Nacional Palestí d'Alger fa un triple pas, que no havia acceptat fins aleshores:

- Proclama l'estat independent de Palestina.
- Accepta, com a bases de solució del conflicte, les resolucions de les Nacions Unides, les de partició de 1947 i la de 1967 i reconeix l'estat d'Israel.
- Condemna explícitament tota forma de terrorisme. Aquest reconeixement d'Israel serà confirmat el 15 de desembre de 1988 per Yasser Arafat a l'Assemblea General de les Nacions Unides reunida a Ginebra, perquè els Estats Units no havien concedit el visat a Arafat per anar a Nova York i l'Assemblea General de la ONU es va desplaçar a Ginebra per escoltar-lo. Aquí també hi ha molta coherència en la política americana. En tot cas, Arafat pronuncia les paraules màgiques que li van ser dictades exactament pel secretari d'Estat, George Shultz i això és un trastorn enorme en el qual vivim avui en dia, encara.

En primer lloc, l'ajuda a la Intifada ha augmentat. L'Estat de Palestina està reconegut per 90 països, és a dir, més que el nombre de països que reconeixien Israel. El president Ronald Reagan anuncia l'obertura d'un diàleg americà-palestí, per primera vegada. I finalment, els dirigents israelians es troben cada cop més aïllats i comencen una llarga època de resistència i de maniobres que els governs successius, portats per Itzhak Shamir, intentaran. Per exemple, el primer ministre, Itzhak Shamir, deia, quan es referia al pla Shultz: "*Estic d'acord en un sol punt, la signatura de George Shultz!*".

L'*impasse* en el Pròxim Orient afavoreix, malgrat tot, els plans de Saddam Hussein, que espera aprofitar-ho per assegurar el seu lideratge a la regió. D'aquí la crisi a la Guerra del Golf.

Després d'aquesta guerra es tornarà només a una negociació interrompuda, però aquesta vegada Israel hi haurà de participar.

14) 30 D'OCTUBRE DE 1991: LA CONFERÈNCIA DE MADRID

Malgrat la supervivència de la dictadura de Saddam Hussein, la Guerra del Golf acaba amb una gran victòria pels Estats Units. Han reafirmat la seva presència mundial i regional enfront de l'Irak i també de la Unió Soviètica en plena descomposició i enfront d'uns occidentals ja obligats a seguir-los, pas a pas. Baker, el Secretari d'Estat, parla aleshores de test polític de la postguerra freda. Segons ell, Amèrica ha de dirigir, diu. La Guerra del Golf ha tornat a dibuixar políticament el mapa del Pròxim Orient a favor d'Estats Units, ha reforçat els seu control sobre el petroli. La regió posseeix un 65 % de les reserves mundials de petroli.

Totes aquestes modificacions donen lloc a Washington a un cert moviment estratègic. Israel és l'aliat més potent, el més fiable, el més durable, però aquesta aliança està relativitzada per la desaparició de l'amenaça soviètica i la prioritat per Washington és, aleshores, establir el que s'ha adquirit després de la Guerra del Golf. Per a aquesta estabilització hi ha un problema principal que és la persistència del conflicte israelo-palestí. En aquest context es produeix una pressió dels Estats Units sobre Israel per negociar un compromís amb dos punts importants: l'afebliment del lobby proisraelià a Amèrica, degut a la degradació de la imatge d'Israel i una dependència, cada cop més forta, de l'estat jueu envers Amèrica, degut al cost extraordinari de la immigració jueva procedent de la Unió Soviètica. Un milió de jueus aniran a Israel, venint de la Unió Soviètica i aquesta immigració s'ha de finançar.

Un any, dia per dia, després de l'ocupació de Kuwaït per Irak, Itzhak Shamir, està obligat a acceptar el principi d'una conferència de pau amb una participació palestina en el si d'una delegació comuna amb Jordània. Malgrat aquest límit, l'obertura de la Conferència de Madrid, el 30 octubre de 1991, és una victòria històrica pels palestins. És la primera vegada, en tota la seva història, que es troben al costat de les altres delegacions àrabs per negociar amb Israel una pau basada en la retirada d'Israel dels territoris ocupats a canvi de pau i normalització. Les negociacions bilaterals i multilaterals oficials, s'encallen després de Madrid, però donen lloc a acords secrets a Oslo.

15) 13 SETEMBRE DE 1993: ACORD D'OSLO

Evidentment, una de les imatges més fortes de la història del Pròxim Orient, encara que ens pugui enganyar, és l'encaixada de mans entre Itzhak Rabin i Yasser Arafat, sota la mirada de Bill Clinton en la gespa de la Casa Blanca.

La declaració de principis sobre l'autonomia que acaben de signar representa, malgrat els límits que reflecteixen la relació de forces de l'època, un triple progrés.

- Per primera vegada Israel i l'OAP es reconeixen mútuament. Això no és una novetat per l'OAP, donat que ho havia fet el 1988, però és una novetat absoluta per al govern israelià.
- En segon lloc, els dos signataris afirmen que volen instaurar una autonomia palestina transitòria en els territoris ocupats per Israel el 1967.

- En tercer lloc, acorden, teòricament, trobar una solució definitiva, en cinc anys, per resoldre les pressions de l'estatut de les fronteres del futur Estat Palestí, o de la futura entitat palestina, el futur de les colònies jueves, la sort dels refugiats, sense oblidar, evidentment, Jerusalem.

I aquest marc, que oblidem avui en dia, es compleix amb l'acord d'El Caire, anomenat Oslo I, el maig de 1994. La seva aplicació comença en el terreny a començaments del 95. L'exercit israelià es retira progressivament de les grans ciutats palestines. Yasser Arafat és elegit democràticament com a President en Cap d'un Consell legislatiu, on Al Fatah, el seu moviment, és majoritari. L'autoritat palestina s'instaura amb l'ajut europeu.

Una nova etapa es planteja, el 28 de setembre de 1995, amb la signatura a Taba d'un nou acord anomenat Oslo II. Però aquest acord no s'aplicarà mai donat que, un mes més tard, el primer ministre israelià és assassinat.

16) 4 DE NOVEMBRE DE 1995: ASSASSINAT D'ITZHAK RABIN

Ha estat víctima d'un individu aïllat? O bé d'un complot dels enemics de la pau amb la complicitat de responsables dels serveis secrets israelians? En tot cas, el que és segur és que la dreta i l'extrema dreta israeliana portaven des de feia mesos una campanya històrica contra l'acord d'Oslo i contra Itzhak Rabin, representat en un pòster en uniforme de les SS.

En perspectiva està claríssim que aquest drama planificat ha condemnat el procés de pau i el que vivim avui és el resultat de l'assassinat d'Itzhak Rabin. Evidentment, les circumstàncies tràgiques de la seva mort no justifiquen que es presenti Rabin com un pacifista: successivament va ser un actor important de l'expulsió dels palestins el 1948, un dirigent important de les guerres d'Israel i el principal cap de la repressió de la primera Intifada. Però el vell general tenia l'immens mèrit històric d'haver après de l'impàs de l'ocupació i de l'escalada de la violència i va decidir, amb molt de coratge, de sortir-se'n.

El seu successor, Shimon Peres, se suïcidarà políticament. El 5 de gener de 1996, en una època tranquil·la, sense cap atemptat terrorista, dona llum verda a l'execució de l'enginyer de Hamas, Yehia Ayache. El resultat esperat és que el Hamas contesta amb una onada d'atemptats terroristes a Israel. Tel-Aviv respon per un bloqueig dels territoris. L'Hezbollah libanès envia, per solidaritat, coets sobre l'Estat hebreu i comença l'operació *Raiims de la còlera* i comença l'acció mortífera de Canaa. I aquest és el resultat; la dreta i l'extrema dreta tornen a tenir el poder amb Benyamin Nétanyahou, el 29 de maig de 1996.

Amb l'excepció d'un acord sobre Hebron, el nou primer ministre Nétanyahou bloquejarà tota negociació seriosa amb els palestins. I al cap de tres anys, Nétanyahou és vençut per Ehud Barak. Per tercera vegada en set anys, la majoria dels israelians han canviat de camp.

17) 25 DE JULIOL DE 2000: FRACÀS DE LA CIMERA DE CAMP DAVID

El nou primer ministre, Ehud Barak, malauradament, decepciona les esperances de pau posades en ell. Primer perquè durant un any, Barak va retardant el tercer replegament del Tshal als Territoris Ocupats i les negociacions sobre l'estatut final dels territoris que hagués hagut de començar el 1996 i estem ja al 1999.

Quan finalment un any després de ser elegit, la primavera del 2000 es dirigeix als palestins, després d'haver fracassat en les seves negociacions amb Síria, hi ha una tal separació entre les posicions de les dues parts que, fins i tot Yasser Arafat, que desitja negociar, malgrat tot, proposa deixar per més endavant la cimera suggerida pels Estats Units, però el president Clinton vol acabar els seus dos mandats de presidència amb un èxit internacional. Algunes males llengües afegeixen que vol fer oblidar també una tal Mònica Levinski. Pel que fa a Barak, sommia imposar les seves proposicions als palestins però subestima una dada fonamental; aquesta vegada els palestins no negocien un acord interí, sinó un acord definitiu. I tot compromís contrari al dret internacional pot ser també definitiu.

Així doncs, les tres parts, israelians, palestins i americans, es troben a Camp David l'11 de juliol de 2000 i se separen al cap de dues setmanes amb un fracàs. L'explicació que s'ha donat molt sovint és senzilla. Fins i tot, simplista; Ehud Barak ha fet una oferta generosa a Yasser Arafat i aquest l'ha rebutjada. És cert que les propostes de Barak van més lluny que les propostes dels seus predecessors però, al mateix temps, no van prou lluny pel que fa al dret internacional, tal com està definit per les Nacions Unides, i pel que fa a les condicions mínimes de creació d'un estat Palestí veritablement independent i viable.

En primer lloc, Barak promet retirar-se d'un 90 % de Cisjordània, però aquesta xifra "oblida" la regió de Jerusalem i la vall del Jordà. I sobretot, el territori que Israel vol annexionar, per agrupar un 80 % dels colons, talla, parteix Cisjordània en tres parts discontinues. En segon lloc Barak manté el dubte sobre la sort de les colònies no reagrupades, no sabem què serà d'elles. En tercer lloc, contràriament al que diu una certa propaganda, Ehud Barak no fa, no diu res referent a Jerusalem i tan sols, el 29 de setembre de l'any 2000, després de la visita d'Ariel Sharon a l'esplanada de les Mesquites, proposa partir la sobirania de Jerusalem. I finalment, pel que fa a la sort dels refugiats palestins, Ehud Barak no avança ni un sol mil·límetre, a Camp David. O sigui que, aquestes posicions constitueixen un fracàs anunciat. Malgrat la campanya per fer recuare la responsabilitat als palestins, crec que els fets són tossuts. L'OAP va fer, el 1988, el reconeixent de l'Estat d'Israel el principal pas, el principal compromís. Va abandonar un 78 % de la Palestina mandatària i és en el 22% restant que Ehud Barak pretén exigir dels palestins noves concessions.

Aleshores, ens podem preguntar si el primer ministre isaraelià podia anar més lluny i, evidentment, la història ho ha demostrat, donat que al cap de cinc mesos, en ocasió de les negociacions de Taba, el gener de 2001, la delegació israeliana va anar molt més lluny. L'enviat especial de la Unió europea, Miguel Àngel Moratinos, confirma que a Taba les dues parts, sobre la base de les propostes de Clinton, van arribar gairebé a un acord sobre totes les qüestions, fins i tot la qüestió dels refugiats. Malauradament, aquestes negociacions de Taba eren inútils, donat que Ehud Barak ja havia dimitit al desembre i havia provocat eleccions anticipades pel febrer. Veritable suïcidi polític per a ell i per a "l'esquerra": en lloc de donar-se el temps necessari per signar l'acord de Taba i convèncer l'opinió israeliana, el primer ministre es llença a un enfrontament amb la dreta sense la menor alternativa a la política de força que encarna Ariel Sharon. Tots els sondeigs ho demostren; en cas d'un acord global acceptable, conforme als interessos de la seguretat d'Israel, la major part dels israelians haguessin votat a favor de l'acord però l'absència d'aquest acord va fer que votessin a favor d'Ariel Sharon.

18) 6 FEBRER DE 2001: ARIEL SHARON PRIMER MINISTRE

Forma part d'aquests dirigents de dreta i d'extrema dreta israeliana que no han acceptat mai el gir històric representat pels acords d'Oslo. S'ha de saber que Sharon i el Likud són els hereus de Zeev Jabotinsky, el fundador sionista de l'ala dreta del moviment sionista, el sionisme "revisiionista", que escrivia el 1923: "*Mentre subsisteixi, en l'esperit dels àrabs, alguna espurna d'esperança que un dia ens podran treure, cap bona paraula, cap promesa els portarà a renunciar a aquesta esperança. (...) La sola via que ens pugui portar a un tal acord és la de la "muralla de ferro", és a dir, l'existència d'una força a Palestina que no estigui influenciada de cap manera per les pressions dels àrabs*".

Pels ultranacionalistes partidaris de la "manera forta", el fi justifica els mitjans, segons el principi stalinianà. Ariel Sharon estarà en el cor de la campanya històrica de la que he parlat contra Itzhak Rabin de 1993 fins a l'assassinat d'aquest últim. Després donarà suport a la política de Benyamin Netanyahu, encara que siguin rivals. El 1999 estarà al cap del Likud per combatre Ehoud Barak, fins i tot el fracàs de Camp David no serà suficient per tranquil·litzar-lo perquè tem negociacions entre bastidors i un acord final (i no s'equivocava: Taba va demostrar que un acord era possible).

D'aquí la provocació, molt reflexionada, del 28 de setembre de 2000: protegit per centenars de soldats i policies, se'n va a l'esplanada de les Mesquites. És una violació de totes les lleis, fins i tot les lleis religioses rabíniques. Una pedra tres cops: provoca la segona Intifada, saboteja la represa de negociacions i, marginant Nétanyahu, llença la seva pròpia campanya electoral. De fet, al cap de quatre mesos, guanya literalment a Barak a les eleccions.

Des de les eleccions del 6 de febrer, Sharon ha tingut un sol objectiu; fer-ho tot per evitar les negociacions. Tant si es tracta d'iniciatives del director de la CIA, George Tenet, de l'informe de la Comissió Mitchell, dels viatges de l'enviat especial americà, Zini, de les iniciatives europees o del pla saudí recent, Sharon ha volgut sabotejar tot això sistemàticament i no ha dubtat a provocar als palestins, fins que alguns d'ells cometin actes terroristes i aquests actes serveixen com a pretext a una repressió sagnant de part del Tsahal i això dóna lloc a noves accions terroristes, etc.

Recordem, tres vegades ha repetit la mateixa maniobra des de l'11 de setembre de 2001.

- A l'octubre està en dificultat; sota la pressió americana ha de retirar les seves tropes enviades a les zones palestines autònomes, i el president Bush declara: "*La idea d'un Estat palestí sempre ha format part de la nostra visió a condició que el dret d'Israel a existir sigui respectat*". Però el 17 d'octubre, un comando del FPLP venja l'execució del seu cap a Cisjordània, assassinant el ministre de turisme, líder de l'extrema dreta Rehavam Zeevi. El Tsahal reocupa les zones autònomes i reprimeix salvatgement. Caldrà cinc setmanes de pressions americanes moderades perquè l'exercit israelià es retiri.
- Després arriba l'enviat americà que torna a parlar de la perspectiva de negociacions i Ariel Sharon, s'hi nega. Aleshores, el 23 de novembre, l'exercit israelià executa un dels caps de Hamas a Cisjordània, la qual cosa provoca els atemptats mortífers de l'1 i 2 de desembre, a Jerusalem i Haïfa. Israel, altra vegada, té un pretext per tornar a l'ofensiva i aquesta vegada amb la intenció de marginar políticament Yasser Arafat i l'AP. Però Yasser Arafat, el 16 de desembre del 2001, demana una treva incondicional. Els moviments islamistes Hamas i Yihad ho accepten. Després venen tres setmanes gairebé sense violència, com ho reconeix

el ministre israelià de Defensa. Assistim aleshores a l'orquestració misteriosa de l'afer del vaixell d'armes i l'assassinat de nous dirigents de Hamas i d'Al Fatah i els enfrontaments tornen a començar. Ja sabem després el que passa: l'escalada de violència ininterrompuda.

- Punt de partida: el pla de pau saudí. Una oferta sense precedents, l'intercanvi ofert per l'Aràbia Saudita i pel món àrab d'una normalització total amb Israel, si Israel es retirava dels territoris ocupats el 1967. D'aquí, la gran agitació en l'opinió israeliana i en l'opinió internacional. Aleshores, Sharon fa una fugida endavant, amb el pretext d'un atemptat comès per una dona palestina però que no ha fet ni un sol mort israelià, amb les conseqüències que coneixem: 200 morts en dues setmanes. Veiem, doncs, i m'agradaria acabar amb això, la naturalesa del conflicte està canviant perquè amb una segona Intifada i la seva repressió brutal té ara un gir desconegut des del 1948 i cito l'historiador israelià Tom Segev: "*Tenim la impressió que tornem a l'època del mandat britànic que va precedir la creació de l'estat d'Israel, on dues comunitats s'enfrontaven amb les armes*". Mai, des de fa mig segle, no s'havien multiplicat en ambdues parts tants actes de barbàrie: assassinats d'infants palestins, progrom antiàrab a Natzaret, linxament de dos soldats israelians a Ramallah, incendis de mesquites a Israel, destrucció de la tomba de Josep a Nablus, bombardeigs per F-16 i helicòpters, atemptats suïcides contra civils israelians, execució de dirigents palestins.

El temps passat des del 28 de setembre del 2000, prefigura el que pot esdevenir la batalla de Palestina; una guerra civil. De vegades larvada, de vegades generalitzada entre dues poblacions implicades en una batalla com aquesta. Pregunto: "Per què serveixen les bombes atòmiques, els míssils i els carros de combat?" La clau, en una batalla com aquesta, és la demografia. Ara bé, en el "Gran Israel" estimat pel Likud, els àrabs seran majoritaris l'any 2010, i el 2020 seran 8,1 milions contra 6,7 milions de jueus. Així doncs, si no hi ha una immigració jueva massiva, que ens costa d'imaginar, o si no hi ha una nova expulsió massiva de palestins, que també ens costa d'imaginar perquè suposaria una guerra regional, aleshores l'estat d'Israel, "*Estat jueu i democràtic*", haurà de fer front a una contradicció estratègica molt gran: triar la democràcia i donar el dret de vot a tots els seus ciutadans, en aquest cas ja no serà un Estat jueu; o si vol preservar el seu caràcter jueu, en aquest cas no podrà ser democràtic. La instauració d'un veritable apartheid imposat a la majoria àrab, una majoria cada cop més àmplia, provocarà revoltes més fortes que l'actual i el Tsahal reaccionarà amb una repressió de la qual les actuals matances no són més que un petit exemple. Una situació com aquesta només comporta una fi possible: la desaparició de l'estat d'Israel. Jo no ho desitjo.

Paradoxalment, 85 anys després de la Declaració Balfour, que m'ha servit de punt de partida, la creació d'un Estat palestí independent i viable és l'única capaç de salvaguardar, a llarg termini, la supervivència d'Israel.

Gràcies per la vostra atenció.